

การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดี ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7

Indicator Development of Good Person Characteristics of Lower Secondary
School Students under Nakhon Ratchasima Primary Educational
Service Area Office 7

รจรินทร์ พลนา^{1,*} และ ศิริพันธ์ ดิยะวงศ์สุวรรณ²
Rodjarin Pholna^{1,*} and Siripan Tiyawongsuwan²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย 2 ระยะ ระยะที่ 1 สังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย นำกรอบแนวคิดไปสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ ระยะที่ 2 นำตัวบ่งชี้ไปสร้างแบบประเมินตนเองในการปฏิบัติตนของนักเรียนตามตัวบ่งชี้ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 517 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิและแบบสอบถามวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองด้วยโปรแกรม LISREL ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มี 3 องค์ประกอบหลัก 95 ตัวบ่งชี้ 2) โมเดลตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า Chi-square = 26.39, df = 72, P = 1.000, GFI = 0.99, AGFI = 0.98, RMSEA = 0.000

คำสำคัญ : ความดี คนดี ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดี

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา 30000
M.Ed. student in Education Research and Evaluation Program, Nakhon Ratchasima Rajabhat University,
Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา 30000
Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

* Corresponding author, e-mail: rin10133@gmail.com

ABSTRACT

The propose of this research were to develop good person characteristics indicators of lower secondary school students under Nakhon Ratchasima primary educational service area office 7 and validate the indicators for good person characteristics of lower secondary school students. The method of research was divided into two phases, firstly, to synthesize the literature that related to build a framework for research, to in-depth interview virtue and morality qualification persons to consider the proper indicator, and secondly, to encourage the indicators to build self-assessment for students' self-practice in order to follow the indicators in checking the accordance of the indicators which were under the empirical data. The participants of this research were 517 lower secondary school students. The research tools were in-depth interview with expert and questionnaire. Data were analyzed by using third order confirmatory factor analysis through LISREL. The research results were as follows; 1) the indicators of students' good person characteristics consisted of 3 factors and 95 indicators, 2) the model of students' good person characteristics indicators founded that the empirical data was Chi-square = 26.39, df = 72, p = 1.000, GFI = 0.99, AGFI = 0.98, RMSEA = 0.000.

Keywords: goodness, good person, good characteristics indicators

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยกำลังประสบวิกฤตทางด้านคุณธรรม คนในสังคมขาดคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการนำเสนอบทสัมภาษณ์คุณแม่ทอดทิ้งลูก ลูกทำร้ายทุบตีพ่อแม่ เยาวชนทำร้ายผู้อื่นจนถึงแก่ความตาย การลักขโมย จี้ปล้น ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา (สมพงษ์ จิตระดับ และอัญญมณี บุญเชื้อ. 2551) รายงานสภาวะสังคมของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเดือนมีนาคม 2552 พบว่า มีเด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีรวม 46,981 คดี ความผิดส่วนใหญ่เป็นคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน ยาเสพติด คดีชีวิตและร่างกาย ตามลำดับ เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำมีถึงร้อยละ 14.06 ของคดีที่จับกุม (สุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์ และศศิภาญจน์ ทวีสุวรรณ. 2552) สภาพปัญหาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้เห็นถึงความสำคัญที่จะต้องพัฒนาคนให้เป็นคนดีมีคุณธรรม ดังจะเห็นได้จากการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และนโยบายการสร้างค่านิยมหลัก 12 ประการ ให้เกิดกับคนในชาติ นอกจากนี้นักการศึกษาหลายท่านพยายามศึกษาเกี่ยวกับความเป็นคนดีเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี เช่น

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความเป็นคนดี (รุ่งทิพย์ หอมวิไล. 2549) ศึกษากระบวนการสร้างความดีมีคุณธรรม (จุมพล พูลภัทรชีวิน และคณะ. 2549) นอกจากนี้สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว (2552) ได้ศึกษาคุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนารูปแบบและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทย

การแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำความผิดให้ได้ผล จะต้องหาแนวทางในการพัฒนาเด็กให้เป็นคนดี ซึ่งการจะพัฒนาเด็กให้เป็นคนดีได้อย่างแท้จริงนั้น ต้องทราบว่าคนดีมีองค์ประกอบใดบ้าง มีตัวบ่งชี้ใดที่แสดงหรือสะท้อนให้เห็นว่าเป็นคนดี ผลจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ยังไม่มีผู้ใดบอกได้แน่ชัดว่าคนดีมีตัวบ่งชี้ใดเป็นองค์ประกอบ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นว่าควรประกอบไปด้วยตัวบ่งชี้ใด ผลจากการศึกษาจะได้ตัวบ่งชี้ที่สะท้อนคุณลักษณะความเป็นคนดีซึ่งใช้เป็นแนวทางในการอบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เพื่อพัฒนาคนดีให้เกิดขึ้นแก่ชุมชนและสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลคุณลักษณะความเป็นคนดีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นคนดี ได้ตัวแปรคุณลักษณะความเป็นคนดี จำนวน 14 ตัวแปร (*) และคัดสรรตัวแปรเพิ่มเติมเพื่อให้ครอบคลุมค่านิยมหลัก 12 ประการ (**) และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ (***) ทำให้ได้ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 20 ตัวแปร สรุปเป็นกรอบแนวคิดเพื่อใช้ในการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ผู้วิจัยใช้วิธีการเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อคัดเลือกตัวบ่งชี้ และใช้วิธีการเชิงปริมาณโดยการนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์วิธีดำเนินการวิจัยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 5,739 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 517 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-stage random sampling) โดยขั้นตอนที่ 1 สุ่มอำเภอที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประถมศึกษาชันครราชสีมา เขต 7 โดยคิดเป็นสัดส่วน 50% จากจำนวนทั้งหมด 6 อำเภอ ด้วยวิธีการสุ่มตามกลุ่ม (Cluster random sampling) ได้อำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 อำเภอ ขั้นตอนที่ 2 สุ่มโรงเรียนตามขนาด ด้วยวิธีการสุ่มตามระดับชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น และโรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม โดยมีเกณฑ์ในการสุ่มคือ สุ่มขนาดละ 1 โรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองในการปฏิบัติตนตามตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ระยะเวลาที่ 1 ทบทวนวรรณกรรมเพื่อสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย นำกรอบแนวคิดไปสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและคัดเลือกตัวบ่งชี้ ระยะเวลาที่ 2 นำตัวบ่งชี้ที่พัฒนาได้ไปสร้างเครื่องมือ ตรวจสอบความตรง

เชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ นำเครื่องมือไปทดลองใช้ ปรับปรุงเครื่องมือเป็นแบบประเมินตนเองฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง โดยใช้โปรแกรม LISREL

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชันครราชสีมา เขต 7 พบว่ามี 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) องค์ประกอบหลักด้านความดีต่อตนเอง มี 7 องค์ประกอบย่อย 29 ตัวบ่งชี้ 2) องค์ประกอบหลักด้านความดีต่อผู้อื่น มี 8 องค์ประกอบย่อย 43 ตัวบ่งชี้ และ 3) องค์ประกอบหลักด้านความดีต่อสังคม มี 5 องค์ประกอบย่อย 23 ตัวบ่งชี้ รายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดี
ความดีต่อตนเอง	1. ความมีวินัย	1. ปฏิบัติตนตามระเบียบ กฎเกณฑ์ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคม
		2. รู้หน้าที่และปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
		3. ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน
2. ความซื่อสัตย์สุจริต	2. ความซื่อสัตย์สุจริต	4. มีความกระตือรือร้นในการเรียนหรือการทำงาน
		5. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือส่วนรวม
		6. ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันเวลา
		7. ไม่ละทิ้งหน้าที่
		8. ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคความยากลำบาก
3. ความอดทน	3. ความอดทน	9. อดทนต่อความไม่สะดวกสบายทางกาย
		10. อดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์
		11. อดทนต่อความเจ็บใจ
		12. อดทนต่อสิ่งยั่วยวนความอยากได้

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดี
ความดีต่อตนเอง	4. ความประหยัด	13. ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย
		14. ใช้สมบัติของส่วนรวมอย่างรู้คุณค่าและบำรุงรักษา
		15. มีความเป็นอยู่เรียบง่าย
		16. วางแผนการใช้จ่ายอย่างรอบคอบ
	5. ความมีคุณธรรม จริยธรรม	17. รู้จักเก็บออม
		18. ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
		19. ตัดสินใจได้ว่าสิ่งใดถูกผิด โดยยึดหลักกฎหมายหรือศีลธรรม
6. ใฝ่เรียนรู้	20. นำหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต	21. มีความประพฤติที่เหมาะสมทั้งทางกาย วาจา ใจ
		22. มีความเพียรพยายามในการแสวงหาความรู้
		23. อยากรู้อยากเห็น สนใจเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้
	7. ความละเอียดรอบคอบ ต่อการทำผิด	24. ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง
		25. แลกเปลี่ยนถ่ายทอดเผยแพร่ความรู้ นำความรู้ไปประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวัน
		26. บันทึก วิเคราะห์ ตรวจสอบสิ่งที่ได้เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้
		27. มุ่งมั่น ตั้งใจเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง
ความดีต่อผู้อื่น	1. ความยุติธรรม	28. ละเอียดไม่กล้าทำผิดกฎระเบียบข้อบังคับ ไม่ทำผิดศีลธรรม
		29. เว้นจากการกระทำที่จะนำความเดือดร้อนมาสู่ตนเองและผู้อื่น
	2. ความซื่อสัตย์	1. ความซื่อสัตย์
2. ตัดสินปัญหาด้วยความเป็นธรรมมีเหตุผล		
3. ได้แย้งเมื่อเห็นว่ามีการใช้อำนาจที่ไม่ถูกต้องเป็นธรรม		
4. ไม่เข้าข้างคนผิดแม้เป็นคนใกล้ชิด		
5. ไม่พูดเท็จ		
6. ไม่ลัทธิโมยหรือคิดโลกอยากได้ของๆ ผู้อื่น		
7. ประพฤติตนได้ตามที่พูดหรือคิด		
8. รักษาความลับสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น		
9. ไม่ลอกผลงานหรือการบ้านของเพื่อน		
10. ไม่ทุจริตในการสอบ		
11. ไม่เอาเปรียบผู้อื่น		
3. ความรับผิดชอบ	3. ความรับผิดชอบ	12. ยอมรับผลจากการกระทำของตนทั้งที่เป็นผลดีหรือผลเสีย
		13. ให้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
		14. เอาใจใส่ในการทำงานเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ
		15. มีความหนักแน่นเมื่อเผชิญกับปัญหาหรืออุปสรรค
		16. มีความละเอียดรอบคอบ
		17. มีความมุ่งมั่นทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดี	
ความดีต่อผู้อื่น	4. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	18. ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังกาย วาจา หรือ สติปัญญา 19. มีน้ำใจต่อผู้อื่น 20. แบ่งปันสิ่งของเครื่องใช้ให้แก่ผู้อื่น	
	5. ความเคารพ	21. พุดจาสุภาพเหมาะสมกับฐานะของบุคคล 22. ไม่ล่วงละเมิดสิ่งของๆ ผู้อื่น 23. ทักทายทำความเคารพตามมารยาทของสังคม 24. ไม่โอ้อวดตนเอง 25. ยกย่องชื่นชมผู้อื่นด้วยความจริงใจ	
	6. ความร่วมมือ	26. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มด้วยความจริงใจ 27. ตั้งเป้าหมายการทำงานร่วมกัน 28. รับผิดชอบต่อและแสดงบทบาทของตนอย่างเหมาะสม 29. รับผิดชอบต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของสมาชิกในกลุ่ม 30. ยอมรับฟังความคิดเห็นหรือข้อโต้แย้งโดยไม่ยึดมั่นความคิดของตนฝ่ายเดียว 31. วางแผนการดำเนินงานเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายร่วมกัน 32. แก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งด้วยวิธีการประนีประนอม 33. ติดต่อส่งข้อมูลข่าวสารให้สมาชิกในกลุ่มอย่างทั่วถึง	
ความกตัญญูกตเวที	7. ความกตัญญูกตเวที	34. เคารพบิดามารดา ครู อาจารย์ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง 35. รักษาชื่อเสียงของวงศ์ตระกูลไม่ให้เป็นที่รังเกียจหรือถูกดูหมิ่น 36. เชื่อฟังปฏิบัติตามคำสอนของบิดามารดา ครู อาจารย์ 37. ช่วยเหลือแบ่งเบาภาระงานของบิดามารดา ครู อาจารย์ 38. ไม่นำความเดือดร้อนมาสู่บิดามารดา ครู อาจารย์	
	8. ความมีมนุษยสัมพันธ์	39. เป็นมิตรกับทุกคน 40. พุดด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ 41. ไม่ฉุนเฉียวโกรธง่าย 42. ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยาม ข้ำเติมผู้อื่น 43. มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่น	
	ความดีต่อสังคม	1. ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	1. ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ 2. เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 3. ใช้สินค้าของไทย 4. ปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี
		2. รักความเป็นไทย	5. ทักทายผู้อื่นด้วยการไหว้ตามมารยาทไทย 6. ยิ้มแย้มแจ่มใส มีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม 7. แต่งกายเหมาะสมกับสถานที่ 8. ร่วมกิจกรรมสืบสาน อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย 9. ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดี
ความดีต่อสังคม	3. ความเป็นประชาธิปไตย	10. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
		11. ตัดสินใจโดยใช้หลักเสียงข้างมาก
		12. ยอมรับบทบาทหน้าที่สัมพันธภาพระหว่างตนเองกับผู้อื่น
		13. คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
		14. ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือกฎเกณฑ์ของกลุ่ม
4. ความเสียสละ		15. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
		16. สละทรัพย์สินสิ่งของเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น
5. จิตสาธารณะ		17. สละเวลา ความสะดวกสบายเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น
		18. ดูแลรักษาสสมบัติของส่วนรวมโดยการนำสิ่งของเครื่องใช้ไปเก็บที่เดิมหลังเลิกใช้
		19. แบ่งปันทรัพย์สินสิ่งของช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น
		20. ใจของส่วนรวมอย่างประหยัคระมัดระวัง
		21. ไม่ถือเอาสมบัติของส่วนรวมไว้เป็นของตน
		22. ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ
		23. ช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน ชุมชน และสังคม

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลคุณลักษณะความเป็นคนดีที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) พบว่า โมเดลองค์ประกอบหลักด้านความดีต่อตนเอง ความดีต่อผู้อื่น และความดีต่อสังคม มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลคุณลักษณะความเป็นคนดีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยการใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

องค์ประกอบหลัก	ค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of fit statistics)						
	χ^2	df	p	χ^2/df	GFI	AGFI	RMSEA
ความดีต่อตนเอง	156.83	250	1.000	0.627	0.98	0.96	0.000
ความดีต่อผู้อื่น	228.39	484	1.000	0.472	0.98	0.96	0.000
ความดีต่อสังคม	70.47	148	1.000	0.476	0.99	0.98	0.000
เกณฑ์พิจารณา	-	-	p > .05	< 2.00	> 0.95	> 0.95	< 0.05

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (Second order confirmatory factor analysis) มีรายละเอียดดังนี้

3.1 องค์ประกอบหลักด้านความดีต่อตนเอง มีองค์ประกอบย่อยที่สำคัญสูงสุด คือความขยันหมั่นเพียร มีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบเท่ากับ 0.51 มีค่าความแปรปรวนร่วมกับองค์ประกอบ (R²) ร้อยละ 64

3.2 องค์ประกอบหลักด้านความดีต่อผู้อื่น มีองค์ประกอบย่อยที่สำคัญสูงสุด คือความรับผิดชอบ มีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบเท่ากับ 0.43 และมีความแปรปรวนร่วมกับองค์ประกอบ (R²) ร้อยละ 68

3.3 องค์ประกอบหลักด้านความดีต่อสังคม มีองค์ประกอบย่อยที่สำคัญสูงสุด คือความเป็นประชาธิปไตย มีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบเท่ากับ 0.41 มีค่าความแปรปรวนร่วมกับองค์ประกอบ (R²) ร้อยละ 60

3.4 เรียงลำดับความสำคัญขององค์ประกอบหลักตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปหาน้อย พบว่า องค์ประกอบหลักด้านความดีต่อผู้อื่น องค์ประกอบหลักด้านความดีต่อสังคม และองค์ประกอบหลักด้านความดีต่อตนเอง มีค่าน้ำหนักคะแนนองค์ประกอบเท่ากับ 0.99, 0.95 และ 0.93 ตามลำดับ มีค่าความแปรปรวนร่วมกับองค์ประกอบ (R²) ร้อยละ 97, 90 และ 86 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลคุณลักษณะความเป็นคนดีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง

ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดี	น้ำหนักองค์ประกอบ B (SE)	t	R ²	สัมประสิทธิ์ คะแนนองค์ประกอบ
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง (Confirmatory factor analysis)				
องค์ประกอบด้านความดีต่อตนเอง				
ความมีวินัย	0.10	-	0.30	0.32
ความขยันหมั่นเพียร	0.37 (0.03)	12.35**	0.64	0.51
ความอดทน	0.44 (0.04)	9.96**	0.36	0.10
ความประหยัด	0.54 (0.05)	11.88**	0.54	0.20
ความมีคุณธรรมจริยธรรม	0.33 (0.03)	11.66**	0.50	0.29
ความใฝ่เรียนรู้	0.66 (0.05)	12.19**	0.57	0.13
ความละเอียดถี่ถ้วนต่อการทำผิด	0.31 (0.03)	11.19**	0.44	0.23
องค์ประกอบด้านความดีต่อผู้อื่น				
ความยุติธรรม	0.53	-	0.44	0.15
ความซื่อสัตย์	-0.15 (0.01)	-16.27**	0.75	-1.16
ความรับผิดชอบต่อ	0.16 (0.01)	15.92**	0.68	0.43
ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	0.29 (0.02)	14.13**	0.51	0.14
ความเคารพ	0.49 (0.03)	14.83**	0.63	0.18
ความร่วมมือ	0.46 (0.03)	16.20**	0.73	0.34
ความกตัญญูกตเวที	0.66 (0.05)	14.35**	0.62	0.18
ความมีมนุษยสัมพันธ์	0.21 (0.02)	12.82**	0.42	0.16

ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดี	น้ำหนักองค์ประกอบ		t	R ²	สัมประสิทธิ์ คะแนนองค์ประกอบ
	B	(SE)			
องค์ประกอบด้านความดีต่อสังคม					
รักชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์	0.33		-	0.58	0.32
รักความเป็นไทย	0.61	(0.03)	18.39**	0.64	0.30
ความเป็นประชาธิปไตย	0.27	(0.02)	17.14**	0.60	0.41
ความเสียสละ	0.15	(0.01)	12.62**	0.35	0.15
จิตสาธารณะ	0.43	(0.02)	18.99**	0.67	0.32
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (Second order confirmatory factor analysis)					
ด้านความดีต่อตนเอง	0.93	(0.08)	12.34**	0.86	-
ด้านความดีต่อผู้อื่น	0.99	(0.06)	15.82**	0.97	-
ด้านความดีต่อสังคม	0.95	(0.05)	18.43**	0.90	-

Chi-square = 26.39, df = 72, p = 1.000, GFI = 0.99, AGFI = 0.98, RMSEA = 0.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ผลจากการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีประเด็นอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง พบว่า คุณลักษณะความเป็นคนดี มี 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ความดีต่อตนเอง (มีวินัย, ขยันหมั่นเพียร, อดทน, ประหยัด, มีคุณธรรมจริยธรรม, ไม่เรียนรู้, ละอายเกรงกลัวต่อการทำผิด) 2) ความดีต่อผู้อื่น (ยุติธรรม, ซื่อสัตย์, รับผิดชอบ, เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่, เคารพ, ร่วมมือ, กตัญญูกตเวที, มีมนุษยสัมพันธ์) 3) ความดีต่อสังคม (รักชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์, รักความเป็นไทย, ประชาธิปไตย, เสียสละ, จิตสาธารณะ) สอดคล้องกับผลการสังเคราะห์เอกสารของ จุมพล พูลภัทรชีวิน และคณะ (2549) พบว่า คนดีมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ 1) คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับตนเอง 2) คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น 3) คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม เมื่อกล่าวถึงคนดี วุฒิกาสุขชู้ด (2548) ได้สรุปว่า คนดี หมายถึง คนที่มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546) ให้ความหมายของคนดีว่า หมายถึง คนที่มีคุณความดี คนที่มีคุณธรรม

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543) ได้รวบรวมเกณฑ์การกำหนดองค์ประกอบการวัดเนื้อหาทางจริยธรรม เพื่อใช้ในการสร้างแบบวัดจริยธรรมพบว่า การวัดเนื้อหาทางจริยธรรมมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) จริยธรรมที่สร้างความเจริญแก่ตนเอง 2) จริยธรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ และ 3) จริยธรรมที่ส่งเสริมชาติบ้านเมือง ดังนั้นคุณลักษณะความเป็นคนดีที่ค้นพบจากผลการวิจัยในครั้งนี้จึงมีองค์ประกอบสอดคล้องกับเกณฑ์การวัดจริยธรรมอีกทางหนึ่งด้วย

2. องค์ประกอบหลักด้านความดีต่อตนเอง มีองค์ประกอบย่อยที่สำคัญที่สุด คือ ความขยันหมั่นเพียร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะความขยันหมั่นเพียรมีตัวบ่งชี้ที่แสดงคุณลักษณะของบุคคลด้านความกระตือรือร้น มุ่งมั่น ไม่ย่อท้อ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่จะนำไปสู่การประสบความสำเร็จในชีวิต ดังชีวิตประวัติของคุณไชยวัฒน์ เหลืองอมรเลิศ เริ่มประกอบอาชีพด้วยการเป็นกระเป่ารถเมล์ ทำงานทุกอย่างด้วยความขยันหมั่นเพียร จนในที่สุดเป็นผู้ก่อตั้งสวนสยาม และสวนน้ำที่มีทะเลเทียมใหญ่ที่สุดในโลก (โพสท์ทูเดย์ : ออนไลน์) นอกจากนี้คุณต้น ภาสกรนที ก็เป็นอีกผู้หนึ่งที่ประสบผลสำเร็จในการทำธุรกิจ เพราะความขยันหมั่นเพียร

คุณตันเริ่มต้นทำงานด้วยเงินเดือน 700 บาท ส่งของ
แบบของ จนกลายเป็นเจ้าของธุรกิจ ในเครือโออิชิ
(Khuntanichitan : ออนไลน์) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย
ของนางลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ (2551) ได้สำรวจความคิด
เห็นของคนไทยเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมที่สำคัญสูงสุด
พบว่า ความซื่อสัตย์เป็นคุณธรรมจริยธรรมที่สำคัญ
สูงสุด

3. องค์ประกอบหลักด้านความดีต่อผู้อื่น มีองค์
ประกอบย่อยที่สำคัญที่สุด คือ ความรับผิดชอบ ทั้งนี้อาจ
เป็นเพราะการทำงานในโลกปัจจุบัน ไม่ใช่การทำงานเพียง
ลำพังคนเดียว ต้องทำงานร่วมกันเป็นเครือข่าย ทุกคนต้อง
มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย งานหรือ
กิจกรรมต่างๆ ที่ทำร่วมกันจึงจะประสบผลสำเร็จ
ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ตอนหนึ่งว่า “การจะทำงานให้มีประสิทธิผลและให้ดำเนิน
ไปได้โดยราบรื่นนั้นจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องทำด้วยความ
รับผิดชอบต่ออย่างสูง ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง ไม่บิดเบือนจุด
ประสงค์ที่แท้จริงของงาน สำคัญที่สุดต้องเข้าใจความหมาย
ของคำว่า ความรับผิดชอบต่อ เพราะความรับผิดชอบต่อหน้าที่
ที่ได้รับมอบหมายให้ทำ จะหลีกเลี่ยงละเลยไม่ได้” และ
ตอนหนึ่งว่า “ทุกคนต่างมีหน้าที่แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าทำ
เฉพาะหน้าที่นั้นเพราะว่าถ้าคนใดทำหน้าที่เฉพาะของตน
โดยไม่มองดูคนอื่น งานก็ดำเนินไปไม่ได้เพราะเหตุว่างาน
ทุกงานจะต้องพาดพิงกันจะต้องเกี่ยวโยงกัน ฉะนั้นแต่ละ
คนจะต้องรู้ถึงงานของผู้อื่นแล้ว ช่วยกันทำ” (สถานีโทรทัศน์
สีกองทัพบกช่อง 7. ออนไลน์. 2558) ซึ่งสอดคล้องกับผล
การวิจัยของ พิศสมัย อรทัย และเพชรรัตน์ เกิดดอนแฝก
(2553) ได้พัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักศึกษา
พยาบาล พบว่า ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพเป็นคุณธรรม
จริยธรรมที่สำคัญสูงสุด

4. องค์ประกอบหลักด้านความดีต่อสังคม มีองค์
ประกอบย่อยที่สำคัญที่สุด คือ ความเป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้
อาจเป็นเพราะความเป็นประชาธิปไตย มีหลักการที่สำคัญ
คือ หลักความเสมอภาค ทุกคนมีความเท่าเทียมกันในฐานะ
การเป็นประชากรของรัฐ ไม่มีการแบ่งชนชั้นหรือเลือกปฏิบัติ
หลักนิติธรรม ทุกคนต้องยอมรับและปฏิบัติตามกฎหมายซึ่ง

เป็นกฎเกณฑ์ในการอยู่ร่วมกัน หลักเสียงข้างมากยอมรับ
ความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ หลักประนีประนอมลดความ
ขัดแย้ง ร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม หากคนใน
สังคมปฏิบัติตามหลักประชาธิปไตยเชื่อว่าทุกสังคมย่อมเกิด
ความสงบสุข ดังนั้นจึงเกิดการถ่ายทอดปลูกฝังความเป็น
ประชาธิปไตยจากครอบครัว โรงเรียน และสังคม สอดคล้อง
กับ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2532) ได้กล่าวว่า การมีจิตใจ
เป็นแบบประชาธิปไตยขึ้นอยู่กับการถ่ายทอดของสถาบัน
ต่างๆ ทางสังคม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของธัญชัช
วิภาติภูมิประเทศ (2556) ได้สำรวจความเป็นพลเมืองใน
ระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีความ
เป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยในภาพรวมค่อนข้างสูง

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าคุณลักษณะความ
เป็นคนดีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มี
องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ที่เป็นไปตาม
สมมติฐานที่ตั้งไว้ ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นนั้น ได้ผ่านการ
กลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านความเหมาะสมและความ
เป็นไปได้ ดังนั้นตัวบ่งชี้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จึงเป็น
สารสนเทศที่แสดงถึงคุณลักษณะความเป็นคนดีที่สามารถ
วัดได้ เป็นแนวทางสำหรับครูและผู้ปกครองในการนำไป
พัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะความเป็นคนดีต่อไป

2. จากผลการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความ
เป็นคนดีทุกตัวมีความสำคัญใกล้เคียงกัน ดังนั้นในการนำ
ตัวบ่งชี้ไปใช้พัฒนาเด็กให้มีคุณลักษณะความเป็นคนดี
ควรนำไปใช้ทุกตัวบ่งชี้

3. ควรนำตัวบ่งชี้ที่กำหนดเป็นพฤติกรรมแบบ
รูปรีด เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินหรือคัดเลือกนักเรียน
ด้านความดี

4. ควรมีการวิจัยเชิงทดลองเพื่อพัฒนารูปแบบ
การสอนที่เหมาะสมสำหรับการเสริมสร้างลักษณะนิสัยตาม
ตัวบ่งชี้แต่ละองค์ประกอบ

5. ควรศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล
คุณลักษณะความเป็นคนดีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น จำแนกตามตัวแปรต่างๆ เช่น เพศ ขนาด โรงเรียน
ภูมิภาค

เอกสารอ้างอิง

- จุมพล พูลภัทรชีวิน และคณะ. (2549). **การวิจัยและพัฒนาระบบการสร้างควมดีมีคุณธรรม**. กรุงเทพฯ : สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).
- ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ. (2556). **ความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ. (2551). **การวิจัยและพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542. (2546). กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- พิศสมัย อรทัย และเพชรรัตน์ เกิดดอนแฝก. (กันยายน-ธันวาคม 2553). "การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักศึกษาพยาบาล." **รามาริบัติพยาบาลสาร**. 16(3) : 350-363.
- โพสต์ทูเดย์. (2558). **สัมภาษณ์พิเศษ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.posttoday.com/analysis/interview/381826> [10 ตุลาคม 2558].
- รุ่งทิพย์ หอมวิไลย. (2549). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความเป็นคนดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มศรีนครินทร์ กรุงเทพมหานคร**. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). **การวัดด้านจิตพิสัย**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วยุภา สุขอุ๊ด. (2548). **การศึกษาคุณลักษณะการเป็นคนดี เก่ง และมีความสุขของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**. อุบลราชธานี : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7. (2558). **พระบรมราโชวาท**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://news.ch7.com/speech/22/20> [26 กันยายน 2558].
- สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล. (2552). **โครงการวิจัยคุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).
- สมพงษ์ จิตระดับ และอัญญมณี บุญชื้อ. (2551). **หลักสูตรสิทธิเด็กและการวางแผนท้องถิ่นเพื่อเด็กและเยาวชน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : ธรรมดาเพรส.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2532). **สังคมวิทยาการเมือง**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์.
- สุทธิวรรณ ตันติธรรมาวงศ์ และศศิภาญจน์ ทวีสุวรรณ. (2552). **การส่งเสริมคุณธรรมที่มีประสิทธิภาพ : กรณีศึกษากลุ่มเด็ก/เยาวชนและข้าราชการภาครัฐ**. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา. Khuntanichitan. (2558). **ความสำเร็จของคุณต้น**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://khuntanichitan.blogspot.com/> [3 กันยายน 2558].